

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA TRANSILVANIA DIN BRAȘOV
1.2 Facultatea	DREPT
1.3 Departamentul	DREPT
1.4 Domeniul de studii de ..... ¹⁾	DREPT
1.5 Ciclul de studii ²⁾	MASTER
1.6 Programul de studii/ Calificarea	DREPT PRIVAT APROFUNDAT/MASTERAT ÎN DREPT PRIVAT APROFUNDAT

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	DEVOLUȚIUNEA LEGALĂ ȘI TESTAMENTARĂ A MOȘTENIRII (MOSTENIRE2)							
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. dr. Ioana NICOLAE							
2.3 Titularul activităților de seminar-/laborator/ proiect	Lect. dr. Georgeta Bianca SPÎRCHEZ							
2.4 Anul de studiu	1	2.5 Semestrul	2	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Conținut ³⁾	DAP
							Obligativitate ³⁾	DI

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar-/laborator/ proiect	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar-/laborator/ proiect	28
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					28
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					56
Pregătire seminare-/laboratoare-/proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					29
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități.....					2
3.7 Total ore de activitate a studentului	119				
3.8 Total ore pe semestru	175				
3.9 Numărul de credite ⁵⁾	7				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	-
4.2 de competențe	<ul style="list-style-type: none"> • utilizarea noțiunilor juridice generale, a legislației incidente, precum și a jurisprudenței și doctrinei relevante.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> • sală de curs dotată cu tablă/videoproiector.
5.2 de desfășurare a seminarului-/laboratorului/ proiectului	<ul style="list-style-type: none"> • acces la suportul de curs și la legislație și jurisprudență; • sală de curs dotată cu tablă/videoproiector.

6. Competențe specifice acumulate (conform grilei de competențe din planul de învățământ)

Competențe profesionale

Cp.1 cunoașterea aprofundată a unei arii de specializare și în cadrul acesteia a dezvoltărilor teoretice, metodologice și practice specifice programului, utilizarea adecvată a limbajului specific în comunicarea cu medii profesionale diferite

R.1.1 să cunoască aprofundat noțiunile și instituțiile specifice MOSTENIRE2;

R.1.2 să descrie conceptele, teoriile și metodologiile utilizate în MOSTENIRE2;

R.1.3 să definească și să clasifice teoriile, paradigmele și principiile utilizate în MOSTENIRE2;

R.1.4 să identifice normele juridice din sistemul de drept românesc și european și a principalelor instrumente juridice internaționale din MOSTENIRE2;

R.1.5 să definească conceptele și să analizeze aprofundat aceste concepte, precum și a metodele și teoriile utilizate în interpretarea și compararea instituțiilor din dreptul național și dreptul european;

R.1.6 să identifice sursele de informare în domeniul dreptului (legislației, doctrinei și jurisprudenței), aplicabile la o problemă de drept, inclusiv utilizarea bazelor de date juridice

Cp.2 utilizarea cunoștințelor de specialitate pentru explicarea și interpretarea unor situații noi în contexte mai largi asociate domeniului

R.1.2.1 să utilizeze limbajul juridic de specialitate pentru explicarea și interpretarea conceptelor și teoriilor specifice MOSTENIRE2;

R.1.2.2 să utilizeze conceptele și teoriile din domeniul juridic, pentru explicarea și interpretarea textelor de lege (normelor juridice) naționale și europene;

R.1.2.3 să explice și să interpreteze normele juridice naționale și a celor europene prin utilizarea cunoștințelor însușite în MOSTENIRE2;

R.1.2.4 să interpreteze raportul dintre instituțiile MOSTENIRE2 și cele specifice ale altor state prin utilizarea metodelor comparative și interpretative;

R.1.2.5 să explice și să interpreteze sursele de informare din MOSTENIRE2 (legislația, doctrina și jurisprudența), referitoare la o problemă de drept concretă;

R.1.2.6 să explice și să interpreteze modul în care fenomenul juridic se intersectează cu situațiile de fapt (modul în care o situație de fapt dobândește semnificații în plan juridic)

Cp.3 utilizarea integrată a aparatului conceptual și metodologic, în situații incomplet definite, pentru a rezolva probleme teoretice și practice noi

R.1.3.1 să utilizeze limbajul juridic de specialitate în elaborarea unor argumentări specifice în MOSTENIRE2;

R.1.3.2 să aplice teoriile, principiile și conceptele MOSTENIRE2 într-un context determinat;

R.1.3.3 să identifice prevederile legale din legislația românească și europeană specifice MOSTENIRE2, aplicabile într-un context determinat;

R.1.3.4 să realizeze corelații și comparații între instituții ale sistemului de drept național, european și cele ale altor state într-un context determinat, cu utilizarea metodelor și tehnicilor specifice MOSTENIRE2;

R.1.3.5 să selecteze informațiile juridice necesare pentru rezolvarea unei probleme concrete în cercetarea aprofundată a MOSTENIRE2;

R.1.3.6 să soluționeze problema de MOSTENIRE2 pe care o ridică o situație de fapt

Cp.4 utilizarea nuanțată și pertinentă de criterii și metode de evaluare, pentru a formula judecăți de valoare și a fundamenta decizii constructive

R.1.4.1 să utilizeze limbajul juridic de specialitate pentru evaluarea conceptelor, teoriilor și metodelor consacrate în MOSTENIRE2;

R.1.4.2 să analizeze datele preliminare, să le interpreteze, să realizeze clasificări și delimitări conceptuale specifice MOSTENIRE2;

R.1.4.3 să realizeze studii juridice și să distingă între prevederile relevante față de cele irelevante care au incidență în rezolvarea unor situații specifice MOSTENIRE2;

R.1.4.4 să interpreteze și să evalueze metodele specifice ce pot fi utilizate pentru determinarea raportului dintre instituțiile MOSTENIRE2 la nivel național, european și al altor state;

R.1.4.5 să evalueze critic textele din legislație, doctrină și jurisprudență, referitoare la o problemă concretă de MOSTENIRE2;

R.1.4.6 să realizeze selecția corectă și argumentată între mai multe soluții care pot fi date unei situații de fapt specifice MOSTENIRE2

Cp.5 elaborarea de proiecte profesionale și/sau de cercetare utilizând inovativ un spectru variat de metode cantitative și calitative

R.1.5.1 să folosească limbajul juridic de specialitate în elaborarea proiectelor profesionale specifice MOSTENIRE2;

R.1.5.2 să elaboreze proiecte profesionale cu utilizarea teoriilor, principiilor și metodelor specifice MOSTENIRE2;

R.1.5.3 să elaboreze proiecte profesionale cu utilizarea legislației românești și a celei europene în vigoare specifice MOSTENIRE2;

R.1.5.4 să elaboreze proiecte profesionale cu utilizarea metodelor de comparare a legislației naționale, europene și a legislației altor state din zona MOSTENIRE2;

R.1.5.5 să elaboreze proiecte profesionale utilizând legislația, doctrina și jurisprudența din sfera MOSTENIRE2;

R.1.5.6 să elaboreze un studiu și / sau proiect profesional pornind de la încadrarea juridică a unei situații de fapt specifice MOSTENIRE2

Cp.6 exercitarea responsabilă și autonomă a atribuțiilor specifice profesilor juridice

R.1.6.1 să execute sarcini profesionale complexe, în condiții de autonomie și independență profesională;

R.1.6.2 să-și asume roluri/funcții de conducere a activității grupurilor profesionale sau a unor instituții;

R.1.6.3 să-și controleze și gestioneze procesul de învățare, diagnoza nevoilor de formare, analiza reflexivă a propriei activități profesionale

<p>Competențe transversale și rezultate ale învățării</p> <p>Ct.1 autonomie și responsabilitate pentru executarea sarcinilor profesionale în condiții de muncă în echipă, autonomie restrânsă, distribuția sarcinilor și responsabilităților și asistență calificată la îndeplinirea obiectivelor</p> <p>R.1.1 să-și însușească capacitatea de a lucra independent, beneficiind doar de o minimă îndrumare, pentru obținerea informațiilor bibliografice, jurisprudențiale sau legislativă necesare îndeplinirii unei sarcini specifice asociate unuia din domeniile juridice;</p> <p>R.1.2 să aibă capacitatea de a-și identifica propriile surse și resurse de învățare;</p> <p>R.1.3 să aibă capacitatea de a reflecta asupra progreselor realizate în procesul de învățare;</p> <p>R.1.4 să deprindă principiile, normele și valorile specifice „lucrului bine făcut”, respectiv strategiile de muncă riguroasă, eficientă și responsabilă, de punctualitate și răspundere personală față de rezultat, pe baza principiilor, normelor și valorilor codului de etică profesională</p> <p>Ct.2 interacțiune socială, care presupune familiarizarea cu rolurile și responsabilitățile asumate în condițiile muncii în organizații și/sau instituții; absolvenții trebuie să aibă capacitatea</p> <p>R.1.2.1 să folosească în mod corect limbajul și terminologia specifice domeniului juridic, astfel încât să poată comunica și interacționa cu alte persoane în cadrul unor echipe centrate pe realizarea unor sarcini comune;</p> <p>R.1.2.2 să dezbată conținuturile unor monografii, cursuri, manuale, studii de caz etc. din domeniul juridic, demonstrând capacitatea de înțelegere și transmitere a conținuturilor respective;</p> <p>R.1.2.3 să prezinte argumente în fața unei audiențe alcătuită din persoane cu niveluri diferite de pregătire și educație, astfel încât, prin limbajul juridic folosit, să se poată face înțeles și de alte categorii de persoane;</p> <p>R.1.2.4 să demonstreze abilități de lucru în echipă atât prin activitățile curriculare, precum participarea la realizarea unor proiecte comune, cât și prin activități extra-curriculare;</p> <p>R.1.2.5 să demonstreze asimilarea tehnicilor de relaționare în grup, a capacităților empatice de comunicare interpersonală și de asumare de roluri specifice în cadrul muncii în echipă</p> <p>Ct.3 conștientizarea nevoii de formare profesională și științifică continuă și de utilizare eficientă a resurselor și tehnicilor pentru dezvoltarea profesională și personală continuă pe parcursul întregii vieți</p> <p>R.1.3.1 să-și însușească și să utilizeze metode și tehnici eficiente de învățare;</p> <p>R.1.3.2 să-și dezvolte abilități de autocontrol permanent și conștient cu privire la motivațiile pentru învățare, prin raportare la propriile obiective de dezvoltare profesională și personală;</p> <p>R.1.3.3 să realizeze distincții între date, informații și cunoaștere și să aplice tehnici de gestionare a acestora;</p> <p>R.1.3.4 să conștientizeze motivațiile extrinseci și intrinseci ale învățării continue.</p>	
--	--

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din competențele specifice acumulate)

<p>7.1 Obiectivul general al disciplinei</p>	<ul style="list-style-type: none"> • studentul să cunoască și să înțeleagă noțiunile specifice dreptului succesoral; studentul să cunoască și să înțeleagă noțiunile de bază ale devoluțiunii legale și testamentare a moștenirii astfel încât să fie capabil să-și dezvolte abilitățile de a aplica corect cunoștințele teoretice acumulate pentru soluționarea problemelor practice și a spețelor din domeniul aplicării Codului civil în materia succesiunilor, formându-și și dezvoltându-și capacitatea de analiza și sinteză; • conștientizarea de către student a rolului juristului în cadrul societății noastre, a importanței conferită acestei profesii într-un stat de drept pentru o bună dezvoltare a relațiilor sociale.
<p>7.2 Obiectivele specifice</p>	<ul style="list-style-type: none"> • studentul să-și însușească cunoștințele din domeniul succesiunilor în strânsă conexiune cu cele din domeniul dreptului civil deja studiate astfel încât să fie capabil să înțeleagă regimul juridic specific al fiecărui fel de împărțire a moștenirii precum și efectele juridice ale acestora; • studentul este capabil să selecteze și să aplice corect metodele și principiile de bază învățate în soluționarea problemelor practice și a spețelor de la devoluțiunea moștenirii; studentul să-și dezvolte abilitățile de a aplica corect cunoștințele teoretice acumulate pentru soluționarea problemelor practice și a spețelor din domeniul succesoral; • studentul poate să realizeze comentarii, eseuri și proiecte de cercetare pe teme din sfera devoluțiunii legale și testamentare a moștenirii.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Număr de ore	Observații
1. Condițiile generale ale dreptului de a moșteni	Prelegere participativă, dezbateri, expunere, problematizare, exemplificare	2	-
2. Reguli generale ale devoluțiunii legale a moștenirii	Idem	2	-
3. Reguli speciale aplicabile diferitelor categorii de moștenitori legali	Idem	2	-
4. Testamentul	Idem	2	-
5. Regimul juridic al principalelor dispoziții testamentare	Idem	2	-
6. Limitele dreptului de dispoziție asupra moștenirii	Idem	2	-
7. Substituțiile fideicomisare și liberalitățile reziduale	Idem	2	-
8. Dreptul de opțiune succesorală	Idem	2	-
9. Transmisiunea activului și pasivului moștenirii	Idem	2	-
10. Transmisiunea posesiunii moștenirii (sezina)	Idem	2	-
11. Petiția de ereditate	Idem	2	-
12. Indiviziunea succesorală	Idem	2	-
13. Partajul succesoral. Partajul de ascendent	Idem	2	-
14. Succesiuni internaționale	Idem	2	-
Bibliografie			
1. G. Boroi, C. A. Angheliescu, I. Nicolae, Fișe de drept civil. 2. Obligațiile. Contractele. Moștenirea, ediția a 8-a revizuită și adăugită, Editura Hamangiu, 2024;			
2. F. Deak, R. Popescu, Tratat de drept succesoral, ediția a IV-a, actualizată și completată București: Editura Universul Juridic, vol. I: Moștenirea legală, 2019; vol. II: Moștenirea testamentară, 2019; vol. III: Transmisiunea și partajul moștenirii, 2019;			
3. D. Isache, Lichidarea voluntară a succesiunii, Editura Solomon, 2021;			
4. I. Nicolae, Devoluțiunea legală și testamentară a moștenirii, București: Editura Hamangiu, 2016;			
5. I. Popa, Drept civil. Moșteniri și liberalități, ediția a II-a, Editura Solomon, 2022;			
6. I. L. Vlad, Succesiuni internaționale. Regulamentul nr.650/2012. Tratat internațional în domeniu, ediția a II-a revizuită și adăugită, Editura Universul Juridic, 2020;			
7. Codul civil			
8.2 Seminar/laborator/proiect	Metode de predare-învățare	Număr de ore	Observații
1. Condițiile generale ale dreptului de a moșteni	Dezbateri, expunere, problematizare, exemplificare, studiu de caz	2	-
2. Reguli generale ale devoluțiunii legale a moștenirii	Idem	2	-
3. Reguli speciale aplicabile diferitelor categorii de moștenitori legali	Idem	2	-
4. Testamentul	Idem	2	-
5. Regimul juridic al principalelor dispoziții testamentare	Idem	2	-
6. Limitele dreptului de dispoziție asupra moștenirii	Idem	2	-
7. Substituțiile fideicomisare și liberalitățile reziduale	Idem	2	-
8. Dreptul de opțiune succesorală	Idem	2	-
9. Transmisiunea activului și pasivului moștenirii	Idem	2	-

10. Transmisiunea posesiunii moștenirii (sezina)	Idem	2	-
11. Petiția de ereditate	Idem	2	-
12. Indiviziunea succesorală	Idem	2	-
13. Partajul succesoral. Partajul de ascendent	Idem	2	-
14. Succesiunile internaționale	Idem	2	-

Bibliografie

- G. Boroi, C. A. Angheliescu, I. Nicolae, Fișe de drept civil. 2. Obligațiile. Contractele. Moștenirea, ediția a 8-a revizuită și adăugită, Editura Hamangiu, 2024;
- F. Deak, R. Popescu, Tratat de drept succesoral, ediția a IV-a, actualizată și completată București: Editura Universul Juridic, vol. I: Moștenirea legală, 2019; vol. II: Moștenirea testamentară, 2019; vol. III: Transmisiunea și partajul moștenirii, 2019;
- D. Isache, Lichidarea voluntară a succesiunii, Editura Solomon, 2021;
- I. Nicolae, Devoluțiunea legală și testamentară a moștenirii, București: Editura Hamangiu, 2016;
- I. Popa, Drept civil. Moșteniri și liberalități, ediția a II-a, Editura Solomon, 2022;
- I.L. Vlad, Succesiuni internaționale. Regulamentul nr.650/2012. Tratatate internaționale în domeniu, ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Universul Juridic, 2020;
- Codul civil

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, ale asociațiilor profesionale și ale angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Prin însușirea conceptelor teoretice și abordarea aspectelor practice incluse în disciplina „Devoluțiunea legală și testamentară a moștenirii”, studenții aprofundează un bagaj de cunoștințe consistent util cu precădere parcurgerii ulterioare a ramurilor de drept din domeniul dreptului privat. Cursul respectă conținutul oferit de programele de specialitate din alte țări europene. Cursul există în programa de studii a universităților și facultăților de profil din România.

10. Evaluare

Tip de activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Corectitudinea și completitudinea cunoștințelor	Evaluare orală, finală, în sesiunea de examene	70%
	Coerența logică	Participare activă la cursuri	10%
	Gradul de asimilare al limbajului de specialitate		
	Criterii ce vizează aspectele atitudinale: conștiinciozitate, interesul pentru studiu individual		
10.5 Seminar/laborator/proiect	Capacitatea de a opera cu cunoștințele asimilate	Evaluare orală în timpul semestrului	10%
	Capacitatea de aplicare în practică	Participare activă la seminarii	10%
	Criterii ce vizează aspectele atitudinale: conștiinciozitate, interesul pentru studiu individual		
10.6 Standard minim de performanță			

- să dovedească însușirea minimă a materiei;
- lucrarea să nu conțină erori grave;
- activitate minimă în timpul semestrului.

Prezenta Fișă de disciplină a fost avizată în ședința de Consiliu de departament din data de 30/09/2024 și aprobată în ședința de Consiliu al facultății din data de 30/09/2024.

Conf. dr. Roxana MATEFI Decan	Lect. dr. Oana ȘARAMET Director de departament
Prof. dr. Ioana NIȚOLAE Titular de curs	Lect. dr. Georgeta Bianca SPÎRCHEZ Titular de seminar

Notă:

¹⁾ Domeniul de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat (se completează conform cu Nomenclatorul domeniilor și al specializărilor/ programelor de studii universitare în vigoare);

²⁾ Ciclul de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat;

³⁾ Regimul disciplinei (conținut) - se alege una din variantele: DF (disciplină fundamentală)/ DD (disciplină din domeniu)/ DS (disciplină de specialitate)/ DC (disciplină complementară) - pentru nivelul de licență; DAP (disciplină de aprofundare)/ DSI (disciplină de sinteză)/ DCA (disciplină de cunoaștere avansată) - pentru nivelul de masterat;

⁴⁾ Regimul disciplinei (obligativitate) - se alege una din variantele: DI (disciplină obligatorie)/ DO (disciplină opțională)/ DFac (disciplină facultativă);

⁵⁾ Un credit este echivalent cu 25 de ore de studiu (activități didactice și studiu individual).